

PRESÓ PER A LA PARRICIDA D'ONDARA

La segona condemna

María Ascensión Martínez ha entrat en presó aquests dies. La sentència ha estat rebutjada de pla pel seu poble, que considera que «amb el matrimoni ja va pagar prou».

Ismael L. Belda

«**D**ecidim: que cal que condemnem i condemnem la processada en aquesta causa a la pena de 6 anys i 6 mesos de presó major, amb les accessòries de suspensió de tot càrrec públic i dret de sufragi i d'una indemnització de 500.000 pessetes a cadascun dels cinc fills de la víctima».

La sentència era dictada per l'Audiència Provincial d'Alacant pocs dies abans d'acabar el 1987, i afectava

«María Ascensión Martínez Cabrera, filla de Rafael i d'Ana Josefa, de 37 anys d'edat, natural de Beas de Segura (Jaén)... d'estat viuda, de professió faenes domèstiques, de bona conducta, sense antecedents penals...». La parricida d'Ondara.

En el dictamen judicial concorria «la circumstància atenuant d'obcecació, que s'estima com a molt qualificada», però quedaven senceralement refusades les tres eximents al·legades pels defensors —legítima defensa, trastorn mental transitori i por insuperable—, a més

del també atenuant «penediment espontani».

La sentència s'acostava així prop de la reclamació del ministeri fiscal —vuit anys de presó major— i s'allunyava del tot dels anhels dels advocats i de tot el poble d'Ondara —absolució plena—, que haurà de retardar uns mesos l'homenatge promès.

No es va tenir en compte l'eximent de legítima defensa perquè, a parer dels jutges, «va ser la dona armada del ganivet de cuina la primera a mostrar intenció d'atacar» Alejandro Herrero Romera, de 38 anys, la víctima.

Potser, segons l'escrit definitiu, «s'havia convertit en una persona insuportable, de caràcter irascible i provocador, despreocupat de les obligacions familiars, que no atenia, amb bregues sovintejades i violentes amb la dona, a qui llançava en cara que treballava fora de casa... Tot plegat desembocava en escenes violentes i agres

discussions que acabaven sovint l'home colpejant la dona».

Començar de zero

«Ara em trobe menys nerviosa. Ja estic mentalitzada. El pitjor moment ha passat», deia María Ascensión asseguda en el sofà de sa casa d'Ondara. «De tota manera, reconec que tinc la sentència pagada i ben pagada. Espere que açò servirà perquè molts homes deixen de ser egoistes i pensen més en les dones i en els fills», desitja. «És molt lamentable. La gent, abans d'opinar, hauria d'haver passat per la meitat del que jo vaig viure aquella nit», observa. I exclama queixant-se: «Si haguera tingut diners, si no haguera tingut fills, potser podria haver desaparegut, però...».

María parla sobre els cotxes cars que usava el marit i la luxosa moto BMW, «que encara seran en els garatges». Van preguntar a la filla en la ràdio: «¿Tu vols el mig milió de la indemnització?». La xiqueta de sis anys no va dubtar: «Jo vull ma mare». L'anome-

de rebombori en la premsa amb açò?» I es contesta, bíblicament: «Perquè és estrany que la gent es rebel·le, ¿no? Inclús la justícia sembla que vol drames».

El pare, Rafael Martínez, venia de fer un volt, amb una rameta d'olivera i un accent fortíssim de Jaén. «Esperem que serà tal com diu l'advocat. Que es quede només en dos anys de presó. ¡Déu ho vulga!», diu resignat. «¿La meua dona? Ja s'ho pot pensar». Pel carrer, la dona, Josefa Cabrera, passa ràpida, sense parar-se. Van venir l'any 72, després de deixar la construcció i vendre unes oliveres. «Ell i la família sempre han tingut a veure amb negocis de clubs», recorda Rafael de gendre. «Després que va passar allò —diu pensant en la

TONA GADEA

l'absolució».

«No, no, la sentència no m'agrada. És molt diplomàtica. Busca un escarment», anota Pérez Nadal. «No s'hi diu res del fet que el marit era un macarra ni s'ha tingut en compte les proves en favor de l'acusada. Res no s'hi diu dels fets provats. Per exemple, ¿per què diuen que va anar a la cuina a per un ganivet si tenia un matxet a mà? L'única prova del fiscal era el forens, que hi renuncià, i el fill. Tot s'ha basat en declaracions, perquè no hi havia cap testimoni de càrrec».

La mínima condemna possible hauria estat la de sis anys i un dia. «Per davall d'això, ja havia de ser l'absolució. La presó quedarà en no res. A penes dos anys, quan li compten el temps que ja ha complit a Fontcalent i li lleven dies per bona conducta i treball. En uns sis mesos pot ser que disfrute de règim obert». Ni ella ni els advocats no recorreran la sentència. El recurs cap i podria progressar. «Però és una qüestió humana, perquè María Ascensión no vol retardar més les coses. I Mari és qui mana».

«La primera declaració, la que van fer sota la inèrcia emotiva i la gran càrrega sentimental del moment davant la guàrdia civil, ha estat fonamental per dictar sentència», comenta Joan Carles Pérez Nadal. «L'han tinguda molt, molt en compte».

María Ascensión quasi mai no es va posar en la cara una crema. Va fer a presó un curset d'esteticien que ara li serveix per a guanyar una miqueta de diners decorant la pell de les veïnes. La vida, aquest Nadal, abans de tornar a ser tancada, ha estat «completament normal. Fregant la casa de sempre». La mateixa casa on el marit mai no va voler que anara.

«No esperàvem miracles, però era una cosa tan provada que...». María Luisa ha estat la veïna inseparable. La dona que aconseguí ràpidament el taló del banc de València per a pagar —mig milió— la fiança de «la Mari». «No podíem estar de festa, però açò no ens ho esperàvem» —confessa, repetint en una escala creixent un: «No m'ho crec, no m'ho crec...». Com no s'ho creia ningú en el mercat setmanal d'Ondara. «Som tan inconscients que esperàvem l'absolució —diu María

TONA GADEA

A l'esquerra, María Ascensión, amb el seu fill petit. A la dreta, el seu pare.

nada parricida confia, quan isca de complir condemna, «en una nova vida». «Espere tenir forces per acabar de criar els meus fills i començar de zero. ¿Casar-me una altra volta? Em pareix que no, encara que no es pot dir «d'aquesta aigua, no en beuré». En aquesta vida paguen justos per pecadors».

María Ascensión replega amb el dit índex les cicatrius que encara guarda, per a memòria d'un mal viure, en el peu, en el braç, en el cap... Senyals que el seu pare i els fills reconeixerien a ulls tancats. I es pregunta «¿per què tant

filla embarassada per primera volta, quan el rector i una veïna hagueren de mitjançar perquè Alejandro Herrero accedira a casar-s'hi— ja va anar tot tort».

Els innocents

Joan Carles Pérez Nadal, advocat defensor, sentí la sentència com una broma pesada. «A les 6 de la vesprada del 28 de desembre». Ell i el seu bufet de Dénia mantenien «l'esperança, però ara estem molt desil·lusionats. Encara que en el fons véiem ben difícil

tano

tano

tano

tano

tano

tano

GANDIA

Luisa. Això és no conèixer la justícia o ser molt innocents».

«Mari va treballar tres anys com a serventa a casa dels seus pares. Als 16 anys, abans de casar-se, quan estava embarassada pensava amagar-se en la pallissa de ma casa i criar el fill allí o anar-se'n a València. Sovint em deia: «Me'n vaig. ¿Però on me'n vaig?» La sentència és terrible. Mire vosté si en vint anys de matrimoni no podria haver fet... ja sap...». «Allò de la dolça Neus va ser molt distint. Va ser preparat. Ja no podia més. Una dona —afirma María Luisa— ha de ser lliure. No s'estudia per a casada. Molta gent ja mata només destruint una persona. Ja n'hi ha prou que una estiga sota el domini de l'altra». El marit ha

estat tota l'estona al seu costat, callat, respectuós. Amb lleus inclinacions de cap confirma les paraules de la dona, que haurien satisfet, sens dubte, les primeres sufraguistes. «La condemna va ser els vint anys de casada».

Passejant pel carrer, camí del despatx d'un altre dels advocats d'Ascensió, María Luisa, secretària també de les ames de casa d'Ondara, i Mari conversen sota un capvespre violeta i agradable. «Una dona casada es deu al marit», diu una. «Sí, però això de vegades du la ruïna si no hi ha afecte», diu l'altra. I María Luisa es recolza en el braç de l'amiga: «Ara a la presó podràs fer un curset d'ATS». La Mari li contesta, capcota: «No, veure la sang encara em fa feredat». □

ALEJANDRO HERRERO, EL FILL DE LA PARRICIDA D'ONDARA

«He passat el meu Nadal més tranquil»

Quan va entrar en l'habitació, va veure el seu pare estès, ja mort, a terra. I, de peu, la seua mare. Va ser detingut inicialment, però quedà en llibertat immediatament. Fins ara no ha volgut parlar per a la premsa. Com a única condició, a EL TEMPS ens ha demanat que no li fem cap fotografia.

I. L. B.

El sol a Ondara és groc i ofegador el segon dia de gener. Un dissabte amb ressaca d'any nou que troba la gent en casa i els carrers buits. Al rellotge de la torre, prop del mercat, a només cinquanta metres del petit habitatge de María Ascensió Martínez, una màquina antiga repeteix tres campanades en una volta fresca i obscura. La nit en què va morir Alejandro Romera, sota onze punyalades, aquest mateix rellotge havia marcat les cinc de la matinada.

Un altre Alejandro, Alejandro Herrero Martínez, de 19 anys, pela lentament una taronja en el menjador de la seua casa, catorze mesos després d'aquells incidents. Voltat pels seus tres germans més petits i de la mirada atenta de la seua mare, que, aquests dies, deurà haver ingressat ja en presó. Rafael, el que el segueix, ha preferit quedar-se en la seua habitació, gitat sobre el llit.

—Aquesta és la primera entrevista que done.

—¿Per què? ¿Quin motiu t'ha induït a no parlar?

—La premsa duu molta sang. Com més planes n'omplin, més venen.

—Potser en alguns mitjans, però és lògic que els informadors vulguem tenir no només l'opinió de ta mare, sinó també de qui va viure tan prop aquella nit.

—Tot i això, molts periodistes em posen ben nerviós. Volen saber-ne massa.

—Tots els veïns d'Ondara confiaven que la teua mare eixiria lliure, sense condemna. ¿Esperaves tu aquests sis anys?

—Jo em pensava des del primer moment que li havia de caure alguna cosa... Però continue creient que no l'han absolta totalment per por.

—¿Per por?

—Sí, per por, per la falta de valor dels jutges davant el que podrien dir algunes persones.

—¿Quins? ¿Sectors carques, gent conservadora?

—Sí, sí, clar. Més enllà del juí, sembla que ells ja sabien què havien de decidir. Havien de fer-ho i ho van fer. De tota manera, ma mare eixirà al carrer prompte.

Ascensió ens segueix la conversa, al costat del seu fill, amb la petita asseguda entre les cames. Quan li pregunta si sap que la primera declaració, la que fa fer escasses hores després de